

Huvudman

Haparanda kommun
kommunen@haparanda.se

Beslut

Datum 2024-06-13

Dnr 2023:6548

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nikkala skola i Haparanda kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 27 november 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Nikkala skola i Haparanda kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning, extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro samt betygskatalog.

Skolinspektionen har den 27 november 2023 beslutat att förelägga Haparanda kommun att senast den 29 mars 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisningen i svenska som andraspråk, studiehandledning på modersmålet, utredning om behov av särskilt stöd samt utredning av frånvaro. I beslutet har Skolinspektionen även tilldelat Haparanda kommun en anmärkning avseende fjärrundervisning.

Haparanda kommun har den 28 mars 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Skolinspektionen har även genomfört kompletterade digitala intervjuer med lärare och rektorn den 21 – 22 maj 2024.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Haparanda kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I huvudmannens redovisning anges bland annat följande. Huvudmannen har implementerat rutiner för bedömning av elever som skulle kunna vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk. Rutiner för att fatta beslut om vilka elever som ska läsa svenska och vilka elever som ska läsa

svenska som andraspråk har också implementerats. Mallar för redovisning av lärares bedömning av om en elev ska läsa svenska som andraspråk har tagits fram så att rektor får ett lämpligt underlag för beslut. Det har genomförts bedömningar enligt de implementerade rutinerna. Det finns 13 elever på skolan vårterminen 2024 som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk och dessa elever får sådan undervisning. Undervisningen i svenska som andraspråk är integrerad med undervisningen i svenska. En gemensam utbildningsinsats om hur lärare ska använda materialet för bedömning av om en elev ska läsa svenska som andraspråk har påbörjats för samtliga lärare i skolan.

Lärare som undervisar i svenska som andraspråk uppger att eleverna ges undervisning i svenska som andraspråk integrerat i klass tillsammans med ordinarie svenskundervisning. I undervisningen ger lärarna elever som undervisas i svenska som andraspråk extra stöd i form av att lärare hjälper med eleverna med ord och texter. Lärarna uppger att eleverna har anpassat material samt delvis andra uppgifter utifrån kursplanen i svenska som andraspråk. Vid bedömning i svenska som andraspråk utgår lärarna utifrån kriterierna i kursplanen för svenska som andraspråk. Om lärare bedömer att en elev kan vara aktuell för undervisning i svenska som andraspråk lämnar lärarna en ansökningsblankett om det till rektorn. Rektorn fattar sedan beslut om eleven ska eller inte ska läsa svenska som andraspråk. När lärarna får tillbaka blanketten från rektorn informeras lärarna om rektorns beslut.

Rektorn uppger att det genomförts kompetensutveckling för pedagogerna och kollegiala samtal i arbetslaget kring undervisning i svenska som andraspråk. Lärarna utgår från kursplanen för svenska som andraspråk i undervisningen och under vårterminen 2024 har det varit två lärare i klassrummet i undervisningen. Lärarna använder även anpassat läromedel i undervisningen och anpassar undervisningen utifrån elevernas behov. Lärare gör bedömningen om en elev kan vara aktuell för undervisning i svenska som andraspråk och rektorn fattar sedan beslut om det. Rektorn kommer att följa upp undervisningen i svenska som andraspråk under hösten 2024 för att säkerställa att undervisningen sker utifrån rätt kursplan.

Rättslig reglering

Undervisning i grundskolan ska omfatta svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 § skollagen).

För varje ämne ska en kursplan gälla (10 kap. 8 § skollagen).

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet samt

invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas som språkval i grundskolan och specialskolan, som elevens val, eller inom ramen för skolans val (5 kap. 15 § skolförordningen).

För grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet har ämnena svenska och svenska som andraspråk olika kursplaner (Lgr 22, 5 Kursplaner).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I huvudmannens redovisning och av intervjuer med rektorn och lärare framgår att tre elever bedöms vara i behov av och får studiehandledning på modersmålet under perioden den 27 november 2023 – 22 mars 2024. Det aktuella språket är finska. Studiehandledning i finska ges en gång i veckan i 50 minuter. Huvudmannen uppger att fyra av skolans sex lärare kan stödja eleverna på deras modersmål i ordinarie undervisning. Lärare uppger att en extern studiehandledare kommer till skolan en gång i veckan.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att information om skollagens bestämmelser och skolans rutiner gällande särskilt stöd har delgetts personalen vid ett tillfälle den 8 januari 2024. Huvudmannen har bifogat dokumentation från detta tillfälle. Genomgång av skollagens bestämmelser om särskilt stöd har införts som en återkommande årlig rutin.

I redovisningen framgår vidare att tre anmälningar om särskilt stöd inkommit till rektorn under perioden den 27 november 2023 – 22 mars 2024. Huvudmannen har bifogat en sammanställning över dessa anmälningar samt datum för när beslut fattats om att en utredning om särskilt stöd startats. Rektorn har fattat beslut om att starta utredning för samtliga tre elever.

Vidare framgår av redovisningen att det har startats en utredning om särskilt stöd för två¹ av de fem elever som Skolinspektionen förelade huvudmannen att utreda för eventuellt behov av särskilt stöd. För de andra tre² eleverna anges att eleverna inte är i behov av särskilt stöd.

Lärare och rektorn uppger att gällande en elev³ har det inte funnits något behov av att utreda eleven för särskilt stöd vare sig under höstterminen 2023 eller vårterminen 2024. Enligt rektorn är det oklart varför eleven uppgavs vara i behov av utredning om särskilt stöd vid Skolinspektionens tillsyn under höstterminen 2023. Gällande en annan av eleverna⁴ är behovet av att utreda eleven för särskilt stöd inte längre aktuellt. Lärare och rektorn har redogjort för orsakerna till detta för Skolinspektionen.

För den tredje eleven⁵ som enligt redovisningen inte utretts för särskilt stöd uppger rektorn att hen den 23 maj 2024 har fattat beslut om att starta en utredning om särskilt stöd. Utredningen är pågående.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

¹ Elev 1 och 9

² Elev 5, 10 och 12

³ Elev 12

⁴ Elev 10

⁵ Elev 5

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att tre elever bedöms ha upprepad eller längre frånvaro. För två av de tre eleverna har frånvaroutredning bedömts som obehövliga då orsaken till frånvaron är känd. För en elev har beslut om att starta en frånvaroutredning fattats den 22 mars 2024 av rektorn.

Lärare och rektorn uppger det startats en frånvaroutredning för aktuell elev och att frånvaroutredningen är pågående samt att elevhälsan ansvarar för arbetet med utredningen. Det finns inga fler elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro på skolan vårterminen 2024 än de tre som framgår i huvudmannens redovisning.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att frånvaron utreds skyndsamt. Detta gäller oavsett om det rör sig om giltig eller ogiltig frånvaro. Rektorn ska se till att anmäla till huvudmannen att en frånvaroutredning har inletts (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fjärrundervisning**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av redovisningen framgår att Barn- och ungdomsnämnden i Haparanda kommun har tagit beslut om att bedriva fjärrundervisning i språkval 25 minuter/vecka i årskurs 6 under läsåret 2023/24. Huvudmannen har anmält beslutet om att bedriva fjärrundervisning till Skolinspektionen. Anmälan inkom till Skolinspektionen den 22 februari 2024 (dnr SI 2024:1735)

Rättslig reglering

En huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne ska fatta ett beslut om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången (21 kap. 9 § skollagen).

Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning (5 a kap. 5 § skolförordningen).

Huvudmannen ska till Statens skolinspektion anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning (5 a kap. 6 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Caroline Rönnegård.

Utredare Jennie Östman har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Julia Wuotila medverkat.